UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

CAtalogus sancto//rum [et] gestor[um] eor[um]

Petrus <de Natalibus>

Lugduni, 1508

De sanctis Alexandro papa Euentio [et] theodolo martyrib[us]. Cap[itulum]. cxviij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70797

Visual Library

riſſimo lumine factum: litteris habens aureis
circumſcriptum. In hoc ſigno vinces. Qui con-
fortatus licet adhuc gentilis crucis ſimilitudi
nem fecit: ⁊ xp̄m ante exercitum portari iuſſit.
Vexilla quoqꝫ militaria ⁊ arma cruce ſignari fe
cit: ⁊ irruens in hoſtes: ipſos in fugā vertit: eo
rumqꝫ maximā multitudinē interfecit. Reuer
ſus ergo ad vrbem omnes idolorū pontifices
conuocauit: ⁊ cuius deorū hoc eſſet ſignū dili-
gentius inquiſiuit. Quibus ſe neſcire dicenti-
bus: quidā xp̄iani eidem crucis myſterium ex-
plicarunt. Qui licet xp̄m tanq̄ vnum deorū mo
re gentilitatis in reuerentiā haberet: tamē nec
tunc perfecte credidit: nec baptiſma ſuſcepit:
donec plaga lepre eidem ſuperueniēte a ſancto
ſilueſtro mundatus pariter ⁊ baptizatus eſt: vt
ſupra actū eſt in legenda ſancti ſilueſtri pridie
kalen. ianuarij. ¶ Cum autē poſt diſputationē
quam ſilueſter cum iudeis habuerat: vt ibidem
dictum eſt. Helena imperatrix conſtantini ma-
ter ad xp̄m conuerſa fuiſſet: infudit ei ſpūs: vt
lignum dn̄ice crucis requireret. Veniens igit̄
hieroſolymā cū exercitu maximo decimaocta-
ua die ſecūdi menſis: qui eſt aprilis omnes ſa-
pientes iudeorum qui per totam regionē repe
riri potuerunt: ad ſe congregari mandauit vſqꝫ
ad numerū quingentos: qui nimiū formidan-
tes inter ſeſe perquirebant: cur eos regina ſic
coadunari mandauerat. Unus ergo ex ipſis iu
das nomine dicere cepit: ꝙ dubitabat ne ab eis
diſcere vellet: vbi lignum in quo ieſus crucifi-
xus eſt exiſteret. Admonens vt nemo hoc confi
teri preſumeret: quia ſtatim vt crux illa reperi-
retur: lex iudeorum euacuabitur. Dicebat quo-
qꝫ ꝙ nouerat locum: vbi illud abſcōditum erat
lignū. Nā zacheꝰ auus eiꝰ illō ſecreto reuelaue
rat patri ſuo ſymoni: ⁊ pater ipſius iude ſymō
ꝓpalauerat ſibi. Addens ipſe zacheus: ꝙ cum il
lud lignum cōtigerit reuelari: gens iudeorum
decetero nunq̄ regnaret: ſed illi qui crucifixū
adorant: eo ꝙ vere filius dei fuerat: prout ipſe
zacheus clare didicerat. Nam in conſpiratione
mortis xp̄i nūq̄ aſſenſerat. paterqꝫ prothomar-
tyris ſtephani fuerat. ¶ Cum autem iudei om-
nes predicta ſe nunq̄ audiuiſſe aſſererēt: iude
ſub obediētia mandauerunt: vt crucis lignum
nullatenus reuelaret. Et cum ante reginam ſte
tiſſent: ⁊ ip̄a eos de loco vbi crucifixus fuerat
ieſus interrogaſſet: ipſiqꝫ ſe illud ſcire negarēt:
iuſſit eos om̄es igne cremari. At illi timentes
tradiderunt iudā: vti iuſti ⁊ ꝓphete filiū: ⁊ op-
time legem ſcientem. Regina omnes dimittēs
iudam ſolum tenuit: eiqꝫ mortē: aut vitam ꝓpo
ſuit: niſi ſibi crucem dn̄icam demōſtrabit. Qui
nec crucem: nec locum ſe ſcire dicebat: eo ꝙ an
ni ducēti a paſſione xp̄i iā lapſi fuerāt: quo tp̄e
ipſe minime natus erat: ipſum ergo in puteum
ſiccum iuſſit mitti ⁊ ibidē fame cruciari. Cum
autem ſeptem diebus ſine cibo māſiſſet: die ſe-
ptimo ſe extrahi petijt: ⁊ crucem dn̄icam indi-
caturum promittit. Extractus igitur concitus
venit ad locum golgotha: ⁊ cum ibidem oraſſet
locus ſubito commouetur ⁊ fumus aromatum
miri odoris ſentitur: ita vt iudas miratus xp̄m
confiteretur. Erat autem in loco prout in hyſto
ria eccleſiaſtica traditur templū veneris: quod
adrianus imperator ibi conſtruxerat: vt ſi quis
in ipſo loco xp̄m adorare vellet venerem adora
re videretur: ob hoc locus pene obliuioni datꝰ:
regina igitur templum funditꝰ fecit deſtrui et
locum arari. ¶ Poſt hec iudas cum ſocijs viri-
liter fodere cepit: ⁊ .xx. paſſus fodiēs tres cru-
ces inuenit: quas regine detulit. Sed cum xp̄i
crucem a duobus latronum neſcirent diſcer-
nere: ⁊ circa horam nonam quidam mortuus in
pheretro portaretur iudas pheretrum tenuit:
⁊ prima ac ſecunda cruce appoſitis mortuꝰ mi-
nime ſe mouit. Apponit tertiam ⁊ protinus de-
functus redijt ad vitam. ¶ Quedam etiam mu
lier ciuitatis primaria ſemiuiua iacebat: vt dici
tur in eccleſiaſtica hyſtoria. Ad quam hieroſoly
mitanus epiſcopus primam ⁊ ſecundam crucē
adhibuit ⁊ nihil profecit: tertia vero appoſita cō
feſtim mulier ſana ſurrexit. Hanc ergo crucem
domini fore intellexerūt: q̄tum poſtmodum le-
cto eius titulo quem pilatus ſuppoſuerat: qui
ex antiquitate fere deletus erat plenius cogno
uerunt. Diabolus autem terribiles emittēs vo
ces cunctis audientibus de iuda conquereba-
tur: eidem quoqꝫ tormenta ⁊ perſecutiōes plu-
rimas mirabatur. ¶ Poſt hec iudas baptizatꝰ
quiriacus vocatur: ⁊ hieroſolymorum epiſcopo
defuncto iuſſu helene in epiſcopum ordinatur.
Nam multo tempore regina ibidem fuit ⁊ cun-
cta ſacra loca perluſtrauit. Cum autem clauos
dn̄i habere deſideraret: rogauit ep̄m quiriacū
vt ad locū ꝑgeret ⁊ clauos ꝑquireret. Qui cū
veniſſet ⁊ orationē fudiſſet cōtinuo claui velut
aurum in terra fulgentes apparuerunt. Quos
ep̄s regine detulit: illaqꝫ eos reuerēter adora-
uit. Crucē vero dn̄icā ꝑ mediū ſecari fecit: ⁊ par
tem filio deportari: ptē vero thecis argāteis in-
cluſam hieroſolyme reliq̄t. Clauos vero dn̄icos
ſecū adduxit. Quorū vnū in gallea: alterū i freno
imperatoris cōpoſuit: vt ſic armatꝰ armis ſecurꝰ
ad bellū ꝓcederet. Tertiū vero reſeruauit: vel vt
quidā aſſerūt in mare adriaticū: qd̓ tūc erat vo
rago nauigātiū iactauit. Precipiēs feſtū inuē-
tionis ſcē crucis ſingulis annis ſolēniter cele
brari ꝑ vniuerſum orbē videlicet .v. nonꝰ. maij.

¶ De ſanctis Alexandro papa Euen tio ⁊ theodolo martyribꝰ. Cap. cxviij.

Alexāder papa ⁊ mar
tyr huius nominis primus cum
cum duobus preſbyteris Euentio
et Theodolo paſſus eſt rome ſub perſecutio-
ne Traiani agente Aureliano comite vtriuſqꝫ

militie. Hic natione romanus ex patre Alexandro de regione capitauri: euriſto pape in epiſcopatu romano ſucceſſit: iuuenis quidem etate: videlicet annorũ forte.xxij. ſed ſenior moribus: ſeditq; annos.x. menſes.viij. dies duodecim. Hic ſanctitate ꝛ ſcientia incomparabilis fideq; preclariſſim⁹ maximā partē ſenatorum vrbis conuertit ad dñm: prefectum quoq; hermetē cum vxore ꝛ ſorore theodora ꝛ filijs baptizauit cum.M.ccl.ſeruis ſuis cum vxoribus quoq; eorũ ꝛ filijs: quos omnes die ſabbati paſche factos ingenuos ſacri fontis vnda perfudit. Cũ autē traianus imperator tunc abſens hec audiens aurelianũ comitē miſiſſet ad vrbē de ſeleucia hiſaurie ad perſequēdos chriſtianos. Aurelianus hermetem prefectũ apud quirinũ tribunũ carcerauit. Alexandrus vero in alia cuſtodia in vinculis poſuit. Qui tamen vt ſupra dictũ eſt in paſſione quirini martyris tertio kalen. aprilis. per puerũ qui faculā ferebat ardentem e carcere noctu per feneſtram eductus ad domũ quirini tribuni vbi hermes in cuſtodia tenebatur ipm quirinũ conuertit: ꝛ iterũ eadē nocte per eundem puerũ ad carcerē ſuum reductus filiā ipius quirini balbinā ſibi delatam a ſtrumate ſanauit: ꝛ quirinum cum filia ꝛ omnibus in cuſtodia ipſa detentis baptizauit. ¶ Poſtq; autē hermes ꝛ quirinus ac theodora ſoror hermetis necnō ceteri xpiani in cuſtodia reperti ab aureliano comite paſſi ſunt: vt in eorum ſingulis paſſionibus agit traiano iam defuncto adriano vero in imperiũ ſublimato: exhibitus eſt alexander cuꝫ ſanctis theodolo ꝛ euētio presbyteris iam biennio in carcere detētis. Erat autē theodolus iam ſenex annorum videlicet.lxxxi. qui annorũ vigeſimo presbyter fuerat ordinatus. Cumq; alexander confiteretur chriſtum iuſſit eum iudex in equuleo leuari et vngulis ac lapidibus attrectari. Et cuꝫ hec patientiſſime tolleraſſet: fecit eum deponi ꝛ presbyteros applicari. Cum aũt ꝛ ipi xpm cōfiterentur: iuſſit furnum incendi: ꝛ alexandrũ atq; euentium ſimul vinctos intus iactari theodolo quaſi ſeniore ſpectante. Cum eis aũt ꝛ ipſe ſpōte in flammas proſiliuit. Et cũ illeſi educti fuiſſent: fecit aurelianus ſanctum alexandrũ punctis creberrimis per tota pungi mēbra donec deficeret. Duos vero ſanctos presbyteros gladio conſumari. Quorum corpora ſeuera quedam religioſa via numentana in ſuo predio ſepeliuit quinto noñ. maij. ¶ Hic in canone memoriam paſſionis dñi miſcuit: a loco Qui pridie quam pateretur. vſq; In mei memoriā facietis. Hic precepit vt aqua vino miſceretur in ſacrificio ad deſignandā chriſti ꝛ eccleſie vnionem: ꝛ vt oblatio fieret ex azimo non ex fermento ꝓpter xpi corporis puritatem: ꝛ fieret in modica quātitate dicens ꝙ hec oblatio quāto rarior tanto potior. Cōſtituit etiam aquam exorcizatā cum ſale diebus dñicis bñdici: ꝛ ex ea pplm aſpergi ad effugādas cōtrarias valitudines ꝛ aereas poteſtates. Qui poſtea martyrio coronatus eſt: ꝛ ceſſauit epiſcopatus dies.xxv.

¶ De ſancto Iuuenale epo. Cap.cxix.

Iuuenalis epiſcop⁹ narnieñ. dum eſſet presbyter et medicus ex aphrica romam veniēs a matrona chriſtiana ſuſceptus eſt. Audiens autē ab ea ꝙ narnienſis populus chriſtianitateꝫ nunq; recipere voluiſſet: romanum pontificem adijt: ꝛ ab ipſo predicandi ad ipſam vrbem licentiā poſtulauit. Quem papa eidem ciuitati epiſcopũ delegauit: vbi predicans verbum ꝛ miraculis coruſcans multum populum cōuertebat. ¶ Cum quidam de templo idoloruꝫ egreſſus: de immolatis idolobolum in os epiſcopi mitteret: illeq; recipere recuſans: os dentibus obſeraret: produxit ille cultellum: vt manubrio os eius violēter aperiret. Sed manu eius elapſa gladiuꝫ in guttur proprium intromittēs continuo iugulatus expirauit. Quo miraculo viſo ſepteꝫ milia gentilium conuertũtur: inter quos baptizatur venantia quedam nobilis matrona cuꝫ duobus filijs: que deinceps ſancto de ſuis facultatib⁹ miniſtrauit. ¶ Dũ ligures ꝛ carpi multas ciuitates Italie depopulaſſent: narnium obſederent. Sed oratione ſancti epiſcopi nimia tempeſtate ꝛ tonitruis ſubito ingruentibus: pluſq; tria milia ex eis extincti ſunt. Reliqui vero territi ab obſidione diſceſſerunt. ¶ Cum die quadam de calice paruo criſtallino quem habebat populum cōmunicaret: nihil ſuperinfuſo de vino: ſed libamine diuinitus excreſcēte omnibus ſatiſfecit. Quieuit in domino vir ſanctus anno ſeptimo epiſcopatus ſui completo quinto noñ. maij: ſepultus ad portā ſuperiorē via flaminia miliario ab vrbe roma quinquageſimoquinto. Cuius meritis naute fere trecēti in naufragio poſiti ſanctum iuuenalem vocantes: ipſoq; ſup vndas eis apparente tempeſtate ſedata ad portum incolumes peruenerunt.

¶ De ſanctis Quiriaco epiſcopo Anna et Amonio martyribus. Cap.cxx.

Quiriacus epiſcopus ille iudas fuit: qui cum helena crucem dominicaꝫ inuenit: vt ſupra actum eſt de inuentione ſancte crucis.v.nonas maij. Qui baptizatus: ꝛ quiriacus vocatus epſ hieroſolymorũ ordinatus eſt. ¶ Cũ aũt iulian⁹ imperator apoſtata nois xpiani ad perſas pergeret: veniēs hierl'm Quiriacũ epiſcopum teneri fecit: ꝛ ad deorum ſacrificia inuitauit. Quod cum renueret: dextera eius abſcidi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN